

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ ВАРНА

ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ

Проф. Христо Кожухаров, д.м., Катедра „Психиатрия и медицинска психология“
Варна, 9000, ул. „Марин Дринов“ 55, тел: 052/302955, email: hristo.kozuharov@mu-varna.bg

MEDICAL UNIVERSITY VARNA

PROF. DR. PARASKEV STOYANOV

Prof. Hristo Kozuharov, MD, PhD, Department of Psychiatry and Medical Psychology
Varna, 9000, 55 Marin Drinov str, ph: 052/302955, email: hristo.kozuharov@mu-varna.bg

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Христо Василев Кожухаров, д.м.,

вътрешен член и председател на научното жури, съгласно Заповед № Р-109-497/02.12.2025
на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма
„Детска психиатрия“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ и
професионално направление 7.1. „Медицина“

Автор: д-р Габриела Валентинова Гачева

Катедра: „Психиатрия и медицинска психология“, МУ - Варна, Факултет „Медицина“

Форма на докторантурата: редовна

Тема на дисертационния труд: „Проследяване на константни и променливи
характеристики в активна фаза и ремисия при пациенти с анорексия нервоза в юношеска
възраст“

Научен ръководител: Проф. д-р Петър Милчев Петров, д.м.н.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният дисертационен труд и приложените към него материали са в съответствие с процедурата за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника на за развитието на академичния състав в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна (27.05.2025) и неговите приложения. Докторантът представя цялостно завършен дисертационен труд с ясно формулирани цели, задачи, методика, резултати, обсъждане, изводи и заключение.

2. Кратки биографични данни за докторанта

В представения комплект документи са посочени данни за образователната и професионалната биография на д-р Габриела Валентинова Гачева. Завършила е Пета езикова гимназия във Варна (2013 г.) и Медицина в МУ-Варна през 2019 г. От 2020 г. е асистент и редовен докторант към катедрата по психиатрия и медицинска психология на МУ-Варна. От декември 2024 г. има призната специалност по Детска психиатрия. Участва в национални и международни конференции и в изследователски семинари. Докторантът е клинично ангажиран в областта на детско-юношеската психиатрия и изследването е реализирано в реална клинична среда, което придава висока практическа стойност на получените резултати.

3. Актуалност на темата и целесъобразност на поставените цели и задачи

Анорексия нервоза е сред най-тежките психични разстройства в юношеска възраст, със значим риск от хронифициране и рецидиви. Проследяването на клиничната динамика от активна фаза към ремисия и разграничаването на променливи спрямо устойчиви психологически характеристики има непосредствено значение за планирането на лечението и за профилактиката на рецидивите.

Поставените цели и задачи са ясно формулирани и обосновани, като използването на самооценъчния въпросник за оценка на хранителните нарушения EDI-3 позволява едновременно оценка на симптомо-специфични и по-широки личностови и психологически конструкти.

4. Познаване на проблема

Литературният обзор показва задълбочено познаване на обекта на изследването, представя исторически, клинични и епидемиологични данни, обсъжда съвременните класификационни системи и разглежда мултифакторната етиология на хранителните разстройства. Темите са разгледани с аналитичност. Обзорът е структуриран и предоставя подходяща рамка за обосновка на изследователската логика и интерпретация на резултатите.

5. Методика на изследването

Изследването е проведено като двуетапна оценка (в активна фаза и в ремисия) на пациенти в юношеска възраст в клинични условия в клиниката по детско-юношеска психиатрия към УМБАЛ „Св. Марина“ гр. Варна, както и в амбулаторни условия, в периода октомври 2020 - октомври 2024 г. Включени са общо 45 участници с диагноза анорексия нервоза: 27 пациенти в остра фаза (средна възраст 14.0 години; среден ИТМ 14.98) и 18 пациенти в ремисия (средна възраст 16.5 години; среден ИТМ 19.33).

Основният инструмент е стандартизираният самооценъчен въпросник EDI-3 (Eating disorders inventory, 3rd edition). Статистическата обработка е извършена в SPSS, с използване на дескриптивна статистика, t-тест за независими извадки и дисперсионен анализ (ANOVA). Статистическите подходи са релевантни на поставените задачи. Проучването е одобрено от Етичната комисия за научни изследвания към МУ - Варна.

6. Характеристики и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е оформен според изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна и е структуриран спрямо възприетата схема: въведение, литературен обзор, цели и задачи на изследването, контингент и методика, резултати и обсъждане, изводи, заключение и библиография. Трудът е представен в обем от 142 страници, включва 31 таблици, 3 фигури и 2 графики. Библиографията съдържа 454 заглавия, от които 5 са на кирилица и 449 на латиница. Дисертацията е логически структурирана и последователна. Представени са резултати, съпоставени с актуални научни данни и обсъдени в контекста на клиничната практика. Описани са ограниченията на дизайна (едноцентрово изследване, ограничена численост на извадката, полова диспропорция), което свидетелства за критичен подход.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Сред по-съществените приноси на дисертационния труд могат да се изброят следните:

- Представя емпирични данни за профила по EDI-3 при юноши с анорексия нервоза в две клинични състояния – активна фаза и ремисия, в условията на българска клинична практика.
- Диференцира показатели, чувствителни към терапевтична промяна (променливи), от относително устойчиви личностови/психологически конструктори (константи), които могат да поддържат уязвимостта и след соматично възстановяване.
- Обосновава необходимостта от персонализирани терапевтични стратегии – след нормализиране на клиничните параметри (напр. ИТМ) фокусът да се насочи към дългосрочна психотерапевтична работа върху емоционалната регулация и модели на свръхконтрол.
- Формира база за бъдещи мултицентрови проучвания и за разработване на клинични алгоритми за проследяване и профилактика на рецидивите.

8. Лично участие на докторанта

Дисертационният труд е базиран на собствено клинично-емпирично изследване. Събирането на данните, анализът и интерпретацията им са представени като самостоятелна научна работа на докторанта под ръководството на научния ръководител.

9. Автореферат и публикации

Представените материали съдържат данни за научна активност по темата. Налице са 2 научни публикации по темата в български издания. В библиографията е включена и публикация с участие на докторанта: „Клиничен случай на пациентка на 16-годишна възраст с анорексия нервоза и екстремно нисък индекс на телесна маса“ (Гачева, Г.; Петров, П.). Структурата на автореферата отговаря на изискванията на Правилника за развитието на академичния състав на МУ- Варна.

10. Критични бележки и препоръки за бъдещо използване на приносите и резултатите

Като основни ограничения следва да се посочат едноцентровият характер на изследването, ограничената численост на извадката и липса на дългосрочно проследяване, което да позволи оценка на устойчивостта на ремисията във времето. Наличието на тези ограничения не омаловажава стойността на резултатите, но предполага внимателната им генерализация.

Препоръчително е в бъдещи изследвания да се разшири контингентът, да се включат структурирани клинични интервюта и да се изследват терапевтични интервенции, насочени към устойчивите механизми в ремисия (напр. емоционална дисрегулация и свръхконтрол).

11. Заключение

Представеният дисертационен труд представлява оригинално изследване по актуален проблем в детско-юношеската психиатрия, с методологична издръжаност и практическа насоченост. Трудът отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Давам положително становище за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на д-р Габриела Валентинова Гачева.

Дата: 09.02.2026 г.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Проф. д-р Христо Кожухаров, д.м.